

Necrològica

RAMON TRIAS I RUBIÈS . In memoriam. (1926-2012)

Jacint Corbella i Corbella

Acadèmic numerari.

És una de les necrològiques més dures que he hagut de fer. Aquest any, en el mes de juny, primavera bastant alegre, el doctor Ramon Trias va ser el president del XVII Congrés d'Història de la Medicina Catalana, aquí mateix en aquesta sala. Van ser tres dies de treball, amb la seva assistència continuada a les sessions. L'últim dia, per iniciativa principalment del doctor Manuel Fuentes, li vàrem fer un acte d'homenatge, i en vaig llegir un escrit. A la sessió final, i després en el dinar, acompanyat per l'Anna, va estar emocionat, però amb un estat de salut aparent molt bo, amb una bona agudesa mental, i físicament molt bé d'acord amb l'edat.

Es podien fer perfectament plans pel proper congrés al cap de dos anys, o pel següent curs a l'Acadèmia. Un accident vascular al cap de pocs dies va trastornar el panorama de manera dramàtica. Es va repetir i encara no havia passat un mes, a primers de juliol, vaig fer una nota obituària a La Vanguardia. Aquest és el tercer escrit, que no ha de dir exactament el mateix ni pot ser diferent.

Aquesta intervenció, aquest record d'avui la podien fer molts dels amics que tenia Ramon, pràcticament tots els acadèmics, però l'he volgut fer com a president perquè ell va ser durant sis anys el secretari general, eficient, prudent, actiu i efectiu, i sempre amb un humor equilibrat, de la nostra junta de govern.

Ramon va dedicar moltes hores a l'Acadèmia, i se la prenia com una cosa pròpia de la que n'era en part responsable. Sabia delegar feines, però quan se n'hi demanava una concreta la feia sempre amb aquella senzilla eficàcia que no es notava. Però sobretot era important el seu consell. Tenia molta experiència de la medicina com a cirurgià; de la vida i les persones, de les situacions, ja des dels seus anys joves d'exili a França; de la direcció, fos a la Clínica Plató o com a cap de servei a l'Hospital de Sant Pau, és a dir amb molt bon coneixement de l'exercici de la medicina pública i de la privada. Quan va ser, durant dotze anys, president del Col·legi de Metges de Barcelona, va ser un home de pau, que va poder dirigir el col·lectiu, deixant fer bastant, però sense fer mai el que no volia. Bon negociador, de bon tarannà, va portar el Col·legi per on creia que havia d'anar.

En l'acte d'homenatge vaig recordar, i ara en repetiré molt poc, el mínim, la seva nissaga. Amb el mateix cognom, Trias, han estat també acadèmics, el seu pare i el seu oncle, (els germans Joaquim i Antoni Trias Pujol), el seu nebot Marc Antoni Broggi i Trias, i el cosí Ramon Trias Fargas. Per lligams transversals, els acadèmics

vinculats familiarment són onze. És el «cluster» familiar més extens a l'Acadèmia.

Des del punt de vista de l'activitat professional hi ha dos grans vessants: la de cirurgia i la de directiu. Com a cirurgià ha preferit molt més l'exercici pràctic que el teòric. Havia après a operar molt bé, amb bons mestres: de la línia del Clínic, on va estar pocs anys, i de la Sant Pau, el seu hospital, amb Puig-Sureda i Llauredó. Encara quinze anys després d'haver-se jubilat anava sovint a les sessions del servei, on era ben acceptat i respectat.

Era persona que no intentava estar en el primer lloc, en el més visible, fent la feina bé en tenia prou. Li importava sobretot ensenyar els deixebles, els ajudants, a operar. Era més mestre d'ofici que de teoria. En el vessant científic la línia més important va ser probablement la dedicada a la cirurgia de les vies biliars, en la que era un expert de primer nivell i un bon capdavanter aquí.

La tasca directiva l'exercí principalment al COMB, i en vull ressaltar l'habilitat amb que va saber orientar cap a un camp que convenia al Col·legi, les reclamacions per malpraxi, les demandes de responsabilitat sanitària. Des del punt de vista conceptual fou prou hàbil per situar aquestes situacions dins del marc de l'error mèdic.

Va impulsar un bon gabinet assessor, logrant en bona part desterrar de la pràctica el concepte més dur de «malpraxi». I en aquest marc va aconseguir un fet important per a la tranquil·litat dels metges, traslladar la major part de casos, des del camp de la reclamació penal, al de la indemnització per medi de l'assegurança. El Col·legi va fer un bon servei a la professió.

És un tema complex, en el que jo mateix amb una visió des del camp de la medicina legal i forense, tenia una opinió personal menys suau. Teníem una certa discrepància de fons, però no vàrem discutir pas gaire, perquè era persona amb la que era fàcil d'entendre's. També va saber portar bé les dificultats que hi havia amb l'OMC (Organització Mèdica Col·legial), que volia dominar massa, finances incloses, des de Madrid. Se'n va sortir bé.

En el camp de la història de la medicina catalana s'hi va implicar sobretot a partir del Congrés de Berga, en el que el tema central va ser l'estudi de les repercussions personals de la guerra entre els metges, amb tota la violència que una situació de guerra civil comportava, i a més l'exili que va colpir tan directament la seva família i ell en fou una víctima en l'inici de l'adolescència, i que va

marcar una bona part de l'orientació de la seva trajectòria vital. També la col·laboració, en alguns treballs, amb membres de l'Institut Mèdico Farmacèutic, del que formà part de la cúpula directiva.

Acabaré amb alguns records personals, d'aquest edifici. Un és la disponibilitat. Si hi havia algun document que calia signar com a secretari, i tenia una certa pressa, estava sempre aquí a migdia, una mica abans de plegar. Trucava per l'interfon i la seva imatge a la pantalla era inconfusible, pel gest, per la gorra que molt sovint duia. És una de les imatges que trobem a faltar, i ho dic en plural, l'Àngels i el Marc, els nostres col·laboradors en les tasques de secretaria, també.

També al sortir, anàvem sovint junts cap el metro de l'estació de Liceu, després jo baixava una mica abans, però vem tenir temps de parlar de moltes coses: de la mateixa Acadèmia, també de la seva família i dels anys a França, de records dels amics i companys d'estudis i de la professió, de moltes anècdotes de la seva activitat mèdica, de les nombroses visites familiars que feia com a metge; deia que havia tornat a fer de metge de capçalera de nombrosos cosins o cunyats.

No hi sobra, en aquest record personal, esmentar les al·lusions, no infreqüents, que feia al seu passat com a metge militar. Veient-lo, i coneixent la seva trajectòria, era difícil imaginar-lo com a militar de carrera. El seu pare ja ho havia estat, durant alguns anys, crec que fins que va guanyar una càtedra d'anatomia de Granada. També quan la guerra i en la banda republicana, en la tasca de direcció del que aleshores era novíssim hospital militar de Valcarlos. Ramon explicava que fer aquestes oposicions va ser la forma en que va poder tenir documentació. Quan va tornar, per estudiar medicina, quedant els pares encara a l'exili, es va matricular pràcticament sense papers. A la facultat, on el seu pare havia estat degà molts anys, va trobar una certa protecció a la secretaria, suficient per a poder apuntar-se sense impediments. Acabada la carrera l'oposició li va ser un camí fàcil. Els seus records no eren llargs, perquè en va fer poc temps, però anava alguna vegada a les reunions de la seva promoció, que es feien a Madrid, en aquell temps ja entre jubilats, i amb la distància dels anys en tenia bon record.

Altres vegades, més o menys un de cada quatre dimarts, es quedava, a dinar més a prop. Anava, amb bona constància, a la reunió dels Rotaris, institució de la que n'era un membre actiu, i es notava que li tenia estimació. Alguna vegada caminàvem una mica més i recordo bé un dia, de bon temps, que m'assenyala una casa de la cantonada Ronda de la Universitat-Balmes i explica, com si rés, «aquí vaig néixer jo fa vuitanta anys». A vegades parlava també de la seva àvia de Badalona. I l'últim apunt: les seves llargues caminades. Era persona de transport públic, habitual del metro, però potser encara ho era més de l'autotransport personal, caminar per Barcelona, sovint distàncies ben llargues.

